72. අග්ගිවච්ඡගොත්ත සූත්‍රය.

1.මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර අනේපිඩු මහ සිටුහුගේ ජේතවන නම්වූ ආරාමයෙහි වාසය කළහ. එකල්හි වච්ඡගොත්ත පරිව්‍රාජික තෙම, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනෙක්හිද, එතැනට පැමිණියේය. පැමිණ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය යුතු, සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා එක් පැත්තක උන්නේය. එක් පැත්තක උන්නාවූම වච්ඡගොත්ත නම් පරිව්‍රාජික තෙම, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේය.

2. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ 'ලෝකය සදාකාලිකය, මෙයම සත්‍යයි මෙයින් අන්‍යමත සිස්ය, යන මේ දෘෂ්ටිය ඇත්තේද?"

"වච්ඡය, මම 'ලෝකය සදාකාලිකය, මෙයම සත්‍යයි මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය, යන මෙබඳු දෘෂ්ටිය ඇත්තේ නොවෙමි."

3. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ 'ලෝකය සදාකාලික නොවේ, මෙයම සත්‍යයයි මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය, යන මේ දෘෂ්ටි ඇත්තේද?"

"වච්ඡය, මම 'ලෝකය සදාකාලික නොවේ, මෙයම සත්‍යය, මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය, යන මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේද නොවෙමි."

4. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ 'ලෝකයේ කෙළවර ඇත්තේය, මෙයම සත්‍යය මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේද?"

"වච්ඡය, මම ' ලෝකය කෙළවර ඇත්තේය, මෙයම සත්‍යය, මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමි."

6 "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ 'ලෝකය කෙළවර නැත්තේය, මෙයම සත්‍යය මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේද?"

"වච්ඡය, මම 'ලෝකය කෙළවර නැත්තේය, මෙයම සත්‍යය, මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමි."

6. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ 'එයම ජීවය වේ, එයම ශරීරය වේ, මෙයම සත්‍යයි මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේද?"

"වච්ඡය, මම 'එයම ජීවය වේ, එයම ශරීරය වේ, මෙයම සත්‍යය මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමි."

7. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ 'ජීවය අනිකක් වේ, ශරීරය අනිකක් වේ, මෙයම සත්‍යය, මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේද?"

"වච්ඡය, මම 'ජීවය අනිකක් වේ, ශරීරය අනිකක් වේ, මෙයම සත්‍යය, මෙයින් අන්‍ය මත සිස්යයි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමි."

8. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙම 'සත්ව තෙමේ මරණින් මතු වෙයි, මෙයම සත්‍යය මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේද?"

"වච්ඡය, මම 'සත්වතෙම මරණින් මතු වේ, මෙයම සත්‍යය. මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමි."

9. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ 'සත්වතෙම මරණින් මතු නොවේ. මෙයම සත්‍යය. මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේද?"

"වච්ඡය, මම 'සත්ව තෙම මරණින් මත්තෙහි නොවේ. මෙයම සත්‍යය. මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමි."

10. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ 'සත්ව තෙම මරණින් මතු වන්නේද වෙයි. නොවන්නේද වෙයි. මෙයම සත්‍යය මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේද?"

"වච්ඡය, මම 'සත්ව තෙම මරණින් මත්තෙහි වන්නේද වෙයි. නොවන්නේද වෙයි. මෙයම සත්‍යය, මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමි."

11. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ 'සත්ව තෙම මරණින් මතු නොම වෙයි, නොවන්නේ නොවෙයි, මෙයම සත්‍යය. මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේද?"

"වච්ඡය, මම 'සත්ව තෙම මරණින් මත්තෙහි නොම වෙයි, නොවන්නේ නොවෙයි, මෙයම සත්‍යය. මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමි."

12. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ 'ලෝකය සදාකාලිකවේ, මෙයම සත්‍යය. මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේදැයි මෙසේ විචාරණ ලද්දේ, "වච්ඡය, මම ලෝකය සදාකාලිකය, මෙයම සත්‍යය, මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමියි' කීවෙහිය.

13. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ 'ලෝකය ශාස්වත නොවේ, මෙයම සත්‍යය. මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේදැ?" යි මෙසේ විචාරණ ලද්දේද "වච්ඡය, මම ලෝකය සදාකාලික නොවේ, මෙයම සත්‍යය. මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේද නොවෙමියි කීයෙහිය.

14. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ ලෝකය කෙළවර ඇත්තේය. මෙයම සත්‍යය මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේදැ?" යි මෙසේ විචාරණ ලද්දේද

"වච්ඡය, මම ලෝකය කෙළවර ඇත්තේය. මෙයම සත්‍යය. මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමි." යි කීයෙහිය.

16. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ ලෝකය කෙළවර නැත්තේය, මෙයම සත්‍යය මෙයින් අන්‍ය මත සිස්යයි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේදැයි මෙසේ විචාරන ලද්දේද "වච්ඡය, මම ලෝකය කෙළවර නැත්තේය, මෙයම සත්‍යය. මෙයින් අන්‍ය මත සිස්ය' යි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමි." යි කීයෙහිය.

16. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ එයම ජීවය වේ, එයම ශරීරය වේ, මෙයම සත්‍යයි. මෙයින් අන්‍ය මත හිස්යයි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේදැ?" යි මෙසේ විචාරණ ලද්දේද, "වච්ඡය, මම එය ජීවය එය ශරීරය, මෙයම සත්‍යය. මෙයින් අන්‍ය මත සිස්යයි, මම මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමි." යි කීයෙහිය.

17. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ ජීවය අනිකක, ශරීරය අනිකක, මෙයම සත්‍යය මෙයින් අන්‍ය මත සිස්යයි. මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේද?" මෙසේ විචාරණ ලද්දේද, "වච්ඡය, ජීවය අනිකක, ශරීරය අනිකක, මෙයම සත්‍යය මෙයින් අන්‍ය මත සිස්යයි මම මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමි" යි කීයෙහිය.

18. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ සත්වතෙම මරණින් මත්තෙහි වෙයි. මෙයම සත්‍යය. මෙයින් අන්‍ය මත සිස්යයි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේද?" මෙසේ විචාරණ ලද්දේද, "වච්ඡය, සත්වතෙම මරණින් මත්තෙහි වෙයි. මෙයම සත්‍යය. මෙයින් අන්‍ය මත සිස්යයි, මම මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමි." යි කීයෙහිය.

19. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ, සත්වතෙම මරණින් මත්තෙහි නොවෙයි. මෙයම සත්‍යය. මෙයින් අන්‍ය මත සිස්යයි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේදැයි මෙසේ විචාරණ ලද්දේද, "වච්ඡය, සත්වතෙම මරණින් මත්තෙහි නොවෙයි. මෙයම සත්‍යය. මෙයින් අන්‍ය මත සිස්යයි, මම මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමි.' යි කීයෙහිය.

20. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ, සත්ව කෙම මරණින් මත්තෙහි වන්නේද වෙයි, නොවන්නේද වෙහි, මෙයම සත්‍යය, මෙයින් අන්‍ය මත සිස්යයි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේද? මෙසේ විචාරණ ලද්දේද, "වච්ඡය, මම සත්ව තෙම මරණින් මත්තෙහි වන්නේද වෙයි, නොවන්නේද වෙයි, මෙයම සත්‍යය, මෙයින් අන්‍ය මත සිස්යයි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමි." යි කීයෙහිය.

21. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිමෙක්ද? භවත් ගෞතම තෙමේ, සත්ව තෙම මරණින් මත්තෙහි නොම වෙයි. නොවන්නේත් නොවෙයි. මෙයම සත්‍යය, මෙයින් අන්‍ය මත සිස්යයි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේද?" මෙසේ විචාරණ ලද්දේද, "වච්ඡය, සත්වතෙම මරණින් මත්තෙහි නොම වෙයි. නොවන්නේත් නොවෙයි. මෙයම සත්‍යය, මෙයින් අන්‍ය මත සිස්යයි, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ නොවෙමි." යි කීයෙහිය.

22. "භවත් ගෞතම තෙමේ කිනම් ආදීනවයක් දකිමින් මෙසේ මේ සියලු දෘෂ්ටි ගතිවලට නොපැමිණියේ වෙහිද?"

"වච්ඡය, ලෝකය ශාස්වතය යන මේ දෘෂ්ටිය, දෘෂ්ටිවනය, දෘෂ්ටිකාන්තාරය, දෘෂ්ටිහුලය, දෘෂ්ටිවපලබව, දෘෂ්ටි සංයෝජනය, දුක් සහිතය, උවදුරු සහිතය, වෙහෙස සහිතය, දැවිලි සහිතය, කලකිරීම පිණිස, නොඇලීම පිණිස, දුක් නැතිකිරීම පිණිස, සංසිඳීම පිණිස, දැනීම පිණිස, අවබෝධය පිණිස, නිර්වාණය පිණිස නොපවතියි.

23. "වච්ඡය, ලෝකය අශාස්වතය යන මේ දෘෂ්ටිය, දෘෂ්ටිවනය, දෘෂ්ටිකාන්තාරය, දෘෂ්ටිවිසකටුව, දෘෂ්ටිවපලබව, දෘෂ්ටි රුහැන, දුක් සහිත වේ. උවදුරු සහිතවේ, දැඩි වෙහෙස සහිතවේ, දැවිලි සහිතවේ, කලකිරීම පිණිස, නොඇලීම පිණිස, දුක් නිවීම පිණිස, සංසිඳීම පිණිස, යහපත් දැනීම පිණිස, අවබෝධය පිණිස, නිවන් පිණිස නොපවතියි.

24. "වච්ඡය, ලෝකය කෙළවර ඇත්තේය යන මේ දෘෂ්ටිය, දෘෂ්ටිවනය, දෘෂ්ටිකාන්තාරය, දෘෂ්ටි විසකටුව, දෘෂ්ටි වපලබව, දෘෂ්ටි රුහැන, දුක් සහිත වේ. උවදුරු සහිතවේ, දැඩි වෙහෙස සහිතවේ, දැවිලි සහිතවේ, කලකිරීම පිණිස, නොඇලීම පිණිස, දුක් නිවීම පිණිස, සංසිඳීම පිණිස, දැනීම පිණිස, යහපත් දැනීම පිණිස, අවබොධය පිණිස, නිවන් පිණිස නොපවතියි.

26. "වච්ඡය, ලෝකය කෙළවර නැත්තේය යන මේ දෘෂ්ටිය, දෘෂ්ටිවනය, දෘෂ්ටිකාන්තාරය, දෘෂ්ටිවිසකටුව, දෘෂ්ටිවපලබව, දෘෂ්ටි රුහැන, දුක් සහිත වේ. උවදුරු සහිතවේ, දැඩි වෙහෙස සහිතවේ, දැඩි වෙහෙස සහිතවේ. දැවිලි සහිතවේ, කලකිරීම පිණිස, නොඇලීම පිණිස, දුක් නිවීම පිණිස, සංසිඳීම පිණිස, යහපත් දැනීම පිණිස, අවබොධය පිණිස, නිවන් පිණිස නොපවතියි.

26. "වච්ඡය, එය ජීවය වේ, එය ශරීරය වේය යන මේ දෘෂ්ටිය, දෘෂ්ටිවනය, දෘෂ්ටිකාන්තාරය, දෘෂ්ටිවිසකටුව, දෘෂ්ටිවපලබව, දෘෂ්ටි රුහැන, දුක් සහිත වේ. උවදුරු සහිතවේ, දැඩි වෙහෙස සහිතවේ, දැවිලි සහිතවේ, කලකිරීම පිණිස, නොඇලීම පිණිස, දුක් නිවීම පිණිස, සංසිඳීම පිණිස, යහපත් දැනීම පිණිස, අවබොධය පිණිස, නිවන් පිණිස නොපවතියි.

27. "වච්ඡය, ජීවය අනිකක, ශරීරය අනිකක යන මේ දෘෂ්ටිය, දෘෂ්ටිවනය, දෘෂ්ටිකාන්තාරය, දෘෂ්ටිවිසකටුව, දෘෂ්ටිවපලබව, දෘෂ්ටි රුහැන, දුක් සහිත වේ. උවදුරු සහිතවේ, දැඩි වෙහෙස සහිතවේ, දැවිලි සහිතවේ, කලකිරීම පිණිස, නොඇලීම පිණිස, දුක් නිවීම පිණිස, සංසිඳීම පිණිස, යහපත් දැනීම පිණිස, අවබොධය පිණිස, නිවන් පිණිස නොපවතියි.

28. "වච්ඡය, සත්ව තෙම මරණින් නත්තෙහි වේය යන මේ දෘෂ්ටිය, දෘෂ්ටිවනය, දෘෂ්ටිකාන්තාරය, දෘෂ්ටිවිසකටුව, දෘෂ්ටිවපලබව, දෘෂ්ටි රුහැන, දුක් සහිත වේ. උවදුරු සහිතවේ, දැඩි වෙහෙස සහිතවේ, දැවිලි සහිතවේ, කලකිරීම පිණිස, නොඇලීම පිණිස, දුක් නිවීම පිණිස, සංසිඳීම පිණිස, යහපත් දැනීම පිණිස, අවබොධය පිණිස, නිවන් පිණිස නොපවතියි.

29. "වච්ඡය, මරණින් මත්තෙහි නොවේය යන මේ දෘෂ්ටිය, දෘෂ්ටිවනය, දෘෂ්ටිකාන්තාරය, දෘෂ්ටිවිසකටුව, දෘෂ්ටිවපලබව, දෘෂ්ටි රැහැන, දුක් සහිත වේ. උවදුරු සහිතවේ, දැඩි වෙහෙස සහිතවේ, දැවිලි සහිතවේ, කලකිරීම පිණිස, නොඇලීම පිණිස, දුක් නිවීම පිණිස, සංසිඳීම පිණිස, යහපත් දැනීම පිණිස, අවබොධය පිණිස, නිවන් පිණිස නොපවතියි.

30. "වච්ඡය, සත්ව තෙම මරණින් මත්තෙහි වන්නේද වෙයි, නොවන්නේද වෙයි යන මේ දෘෂ්ටිය, දෘෂ්ටිවනය, දෘෂ්ටිකාන්තාරය, දෘෂ්ටිවිසකටුව, දෘෂ්ටිවපලබව, දෘෂ්ටි රැහැන, දුක් සහිත වේ. උවදුරු සහිතවේ, දැඩි වෙහෙස සහිතවේ, දැවිලි සහිතවේ, කලකිරීම පිණිස, නොඇලීම පිණිස, දුක් නිවීම පිණිස, සංසිඳීම පිණිස, යහපත් දැනීම පිණිස, අවබොධය පිණිස, නිවන් පිණිස නොපවතියි.

31. "වච්ඡය, සත්වතෙම මරණින් මත්තෙහි නොම වෙයි, නොවන්නේත් නොවෙයි යන මේ දෘෂ්ටිය, දෘෂ්ටිකැලය, දෘෂ්ටිකාන්තාරය, දෘෂ්ටිහුල, දෘෂ්ටිවපලබව, දෘෂ්ටි සංයොජනය, දුක් සහිත වේ. උවදුරු සහිතවේ, වෙහෙස සහිතවේ, දැවිලි සහිතවේ, කලකිරීම පිණිස, නොඇලීම පිණිස, දුක් නැතිකිරීම පිණිස, සංසිඳීම පිණිස, නුවණින් දැනීම පිණිස, අවබොධය පිණිස, නිර්‍වාණය පිණිස නොපවතියි. වච්ඡය, මම මේ දෝෂය දකිමින් මේ දෘෂ්ටිවලට සියලු ආකාරයෙන් නොඑළඹුනේ වෙමි" යි කීහ.

32. "භවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ කිසියම් දෘෂ්ටි ගතියක් ඇද්ද?" "වච්ඡය, දෘෂ්ටිගතිය යන මෙය තථාගතයන් විසින් බැහැර කරණ ලදි. වච්ඡය, තථාගතයන් විසින් රූපය මේය, රූපයාගේ හේතුව මේය, රූපයාගේ විනාසය මේය. වේදනාව මේය, වේදනාවගේ හේතුව මේය. වේදනාවගේ විනාසය මේය. සංඥාව මේය. සංඥාවගේ හේතුව මේය. සංඥාවගේ විනාසය මේය, සංස්කාරයෝ මොහුය, සංස්කාරයන්ගේ හේතුව මේය. සංස්කාරයන්ගේ විනාසය මේය. විඥානය මේය. විඥානයාගේ හේතුව මේය. විඥානයාගේ විනාසය මේයයි දක්නා ලද්දේමය. එහෙයින් තථාගත තෙම සියලු මඤ්ඤිතයන්ගේ (තණ්හාදිට්ඨිමානයන්ගේ) සියලු මිථයන්ගේ (තණ්හාදිට්ඨිමානයන්ගේ) මමයයි ගන්නා දෘෂ්ටිය, මගේයයි ගන්නා තෘෂ්ණාව, මමයයි හගිනමානය යන අනුශයයන්ගේ නැසීමෙන් දුරුකිරීමෙන්, නිරුධකිරීමෙන්, හැර දැමීමෙන්, උපාදාන රහිතව මිදුනේයයි කියමි" යි වදාළේය.

33. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මෙසේ මිදුනාවූ සිත් ඇති භික්ෂුතෙම වනාහි කොහි උපදීද?" "වච්ඡය, උපදී යනු නොයෙදෙයි." "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, එසේවී නම් නුපදීද?"

"වච්ඡය, නුපදී යනුද නොයෙදෙයි (සුදුසු නොවෙයි)".

" භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, එසේවීනම් උපදීද, නුපදීද?"

"වච්ඡය, උපදීද, නුපදීද යනුද නොයෙදෙයි."

"භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, එසේ වී නම්, නොම උපදියි, නුපදින්නේත් නොවේද?"

"වච්ඡය, නොම උපදියි, නුපදින්නේත් නොවේ යනුද නොයෙදේයයි වදාළේය.

34. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මෙසේ මිදුනු සිත් ඇති භික්ෂුතෙම වනාහි කොහි උපදීද?" මෙසේ විචාරණ ලද්දේද "වච්ජය, උපදියි යනු නොයෙදේයයි." කීයෙහිය.

"භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, එසේවී නම් නූපදීද?" මෙසේ විචාරණ ලද්දේද, "වච්ජය, නූපදී යනුද නොයෙදේය" යි කීයෙහිය.

" භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, එසේවීනම් උපදීද, නූපදීද?" මෙසේ විචාරණ ලද්දේද "වච්ජය, උපදීද, නූපදීද යනු නොයෙදේය' යි කීයෙහිය.

"භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, නොම උපදියි, නූපදින්නේත් නොවේද?" මෙසේ විචාරණ ලද්දේද "වච්ජය, නොම උපදියි, නූපදින්නේත් නොවේය යනු නොයෙදේයයි' කීයෙහිය.

"භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මෙහි මම නොදැනීමට පැමිණියෙමි. මෙහි මුළාවට පැමිණියෙමි. භවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ පළමු කථාවෙන් මාහට යම් ප්‍රසාද මාත්‍රයක් ඇතිවීද, එයද දැන් මට නැතිවිය."

36. "වච්ජය, තාගේ නොදැනීමට සුදුසුය. මුළාවීමට සුදුසුය. වච්ජය, මේ ධර්මය ගැඹුරුය. දැකීම දුෂ්කරය. අවබෝධ කිරීම දුෂ්කරය. ශාන්තය, ප්‍රණීතය, තර්කයෙන් බැසගත නොහැක්කේය. සියුම්ය, පණ්ඩිතයන්විසින් දත යුතුය. අන්‍ය දෘෂ්ටිකවූ, අනික් දෘෂ්ටියක් පිළිගන්නාවූ, අනික් දෘෂ්ටියක් කැමති වන්නාවූ, අනික් දෘෂ්ටියෙක්හි යෙදෙන්නාවූ, අනික් දෘෂ්ටියක ගුරුවරුන් ඇත්තාවූ, තා විසින් ඒ ධර්මය දැනගැනීම දුෂ්කරය. වච්ජය, එසේවීනම්, මෙහිලා තගෙන්ම අසමි. තොපට යම්සේ කැමති වන්නේද එපරිද්දෙන් එය ප්‍රකාශ කරව. වච්ජය, ඒ කුමකැයි හඟින්නෙහිද?"

36. "ඉදින් තොපගේ ඉදිරියෙහි ගින්නක් ඇවිලෙන්නේය. නුඹ 'මාගේ ඉදිරියෙහි මේ ගින්න ඇවිලේය' යි දන්නෙහිද?"

"භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉදින් මාගේ මේ ඉදිරියෙහි ගින්නක් ඇවිලෙන්නේ නම් මේ ගින්න මා ඉදිරියෙහි ඇවිලේයයි මම දනිමි."

"වච්ජය, ඉදින් වනාහි තගෙන් 'යම් මේ ගින්නක් තොප ඉදිරියේ ඇවිලේද, මේ ගින්න කුමක් නිසා ඇවිලේද?' මෙසේ අසන්නේ නම් වච්ජය, මෙසේ අසන ලද්දාවූ නුඹ කුමකැයි ප්‍රකාශ කරන්නෙහිද?"

"භවත් ගෞතමයන් වහන්ස,'යම් මේ ගින්නක් තොප ඉදිරියේ ඇවිලේද, මේ ගින්න කුමක් නිසා ඇවිලේදැ' යි ඉදින් මගෙන් මෙසේ අසන්නේ නම් භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මෙසේ අසනු ලැබූ මම 'යම් මේ ගින්නක් මා ඉදිරියෙහි ඇවිලේද, මේ ගින්න තෘණ දැව දර නිසා ඇවිලේය' යි මෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නෙමි.

"වච්ජය, ඉදින් තොප ඉදිරියෙහි මේ ගින්න නිවෙන්නේ නම් 'මේ ගින්න මා ඉදිරියෙහි නිවුනේය' යි දන්නෙහිද?"

"භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉදින් මා ඉදිරියෙහි ඒ ගින්න නිවුනේ නම් 'මේ ගින්න මා ඉදිරියේ නිවුනේය' යි මම දනිමි."

"වච්ඡය, 'යම් මේ ගින්නක් තොප ඉදිරියෙහි නිවුනේද, ඒ ගින්න මෙතැනින් නැගෙනහිර දිශාවට හෝ බස්නාහිර දිශාවට හෝ උතුරු දිශාවට හෝ දකුණු දිශාවට හෝ කවර නම් දිසාවකට ගියේදැයි, ඉදින් තගෙන් මෙසේ අසන ලද්දේ නම් වච්ඡය, මෙසේ අසන ලද්දාවූ තුඹ කුමකැයි ප්‍රකාශ කරන්නෙහිද?"

"භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, එසේ කීම නොයෙදෙයි, භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඒ ගින්න තෘණ දර ආදි යමක් නිසා ඇවිලුනේද, එය කෙලවර වීමෙන්, දැවීමට අන් දෙයක්ද නැති හෙයින් නිවුණේයයි කියයුතු බවට පැමිණේය" යි (කීයේය.)

37. "වච්ඡය, මෙපරිද්දෙන්ම යම් රූපයක් නිසා තථාගතයන් වහන්සේ සත්‍වයෙකැයි පනවන්නේද, කියන්නේද, ඒ රූපය තථාගතයන් විසින් ප්‍රහීණ කරණ ලද්දේය. මුල් සිඳින ලද්දේය, කරටිය සිඳින ලද තල් ගසක් මෙන් කරණ ලදි. විනාශ කරණ ලදි. මතු නූපදනා බවට පමුණුවන ලදි. වච්ඡය, රූපය කියන ස්වභාවයෙන් මිදුනාවූ තථාගත තෙම මහා සමුද්‍රය මෙන් ගුණයෙන් ගැඹුරුවූයේ ප්‍රමාණ කළ නොහැක්කේ බැස ගැනීමට නොහැකිවූයේ වෙයි. උපදීයයි කීමටද නුසුදුසුය. නූපදීයයි කීමටද නුසුදුසුය. උපදීයයිද නූපදීයයිද, කීමටද නුසුදුසුය. නොම උපදියි, නූපදින්නේද නොවේයයි කීමටද නුසුදුසුය.

38. "යම් වේදනාවක් නිසා තථාගතයන් වහන්සේ සත්‍වයෙකැයි පනවන්නේද, කියන්නේද, ඒ වේදනාව තථාගතයන් විසින් පහ කරණ ලදි. මුල් සිඳින ලදි, කරටිය සිඳින ලද තල් ගසක් මෙන් කරණ ලදි. විනාශ කරණ ලදි. මතු නූපදනා බවට පමුණුවන ලදි. වච්ඡය, වේදනාවයයි කියන ස්වභාවයෙන් මිදුනාවූ තථාගත තෙමේ මහා සමුද්‍රය මෙන් ගුණයෙන් ගැඹුරුවූයේ, ප්‍රමාණ කළ නොහැක්කේ බැස ගැනීමට දුෂ්කරවූයේ වෙයි. උපදීයයි කීමටද නුසුදුසුය. නූපදීයයි කීමටද නුසුදුසුය. උපදීයයිද නූපදීයයිද, කීමටද නුසුදුසුය. නොම උපදියි, නූපදින්නේ නොවේයයිද කීමටද නුසුදුසුය.

39."යම් සංඥාවක් නිසා තථාගතයන් වහන්සේ සත්‍වයෙකැයි පනවන්නේද, කියන්නේද, ඒ සංඥාව තථාගතයන් විසින් පහ කරණ ලදි. මුල් සිඳින ලදි, කරටිය සිඳින ලද තල් ගසක් මෙන් කරණ ලදි. විනාශ කරණ ලදි. මතු නූපදනා බවට පමුණුවන ලදි. වච්ඡය, සංඥාවයයි කියන ස්වභාවයෙන් මිදුනාවූ තථාගත තෙමේ මහා සමුද්‍රය මෙන් ගුණයෙන් ගැඹුරුවූයේ, ප්‍රමාණ කළ නොහැක්කේ බැස ගැනීමට දුෂ්කරවූයේ වෙයි. උපදීයයි කීමටද නුසුදුසුය. නූපදීයයි කීමටද නුසුදුසුය. උපදීයයිද නූපදීයයිද, කීමටද නුසුදුසුය. නොම උපදියි, නූපදින්නේ නොවේයයිද කීමටද නුසුදුසුය.

40."යම් සංස්කාරයක් නිසා තථාගතයන් වහන්සේ සත්‍වයෙකැයි පනවනු ලබන්නේද, කියනු ලබන්නේද, ඒ සංස්කාරයෝ තථාගතයන් විසින් පහ කරණ ලදහ. සිඳින ලදහ, කරටිය සුන්කළ තල් ගසක් මෙන් කරණ ලද්දාහ.

විනාශ කරණ ලද්දාහ. මතු නූපදනා බවට පමුණුවන ලදහ. වච්ඡය, සංස්කාරයයි කියන ස්වභාවයෙන් මිදුනාවූ තථාගත තෙමේ මහ මුහුද මෙන් ගුණයෙන් ගැඹුරුය. ප්‍රමාණ කළ නොහැක්කේය. බැස ගැනීමට දුෂ්කරය. උපදීයයි කීමටද නුසුදුසුය. නූපදීයයි කීමටද නුසුදුසුය. උපදීයයිද නූපදීයයිද, කීමටද නුසුදුසුය. නොම උපදියි, නූපදින්නේ නොවේය කීමටද නුසුදුසුය.

41."යම් විඥ්ඥාණයක් නිසා තථාගතයන් වහන්සේ සත්වයෙකැයි පනවනු ලබන්නේද, කියනු ලබන්නේද, ඒ විඥ්ඥාණය තථාගතයන් විසින් පහ කරණ ලදී. මුල් සිඳින ලදී, කරටිය සුන්කළ තල් ගසක් මෙන් කරණ ලදී. විනාශ කරණ ලදී. මතු නූපදනා බවට පමුණුවන ලදී. වච්ඡය, විඥ්ඥාණයයි කියන ස්වභාවයෙන් මිදුනාවූ තථාගත තෙමේ මහ මුහුද මෙන් ගුණයෙන් ගැඹුරුය, ප්‍රමාණ කළ නොහැක්කේය. බැස ගැනීමට දුෂ්කරය. උපදීයයි කීමටද නුසුදුසුය. නූපදීයයි කීමටද නුසුදුසුය. උපදීයයිද නූපදීයයිද, කීමටද නුසුදුසුය. නොම උපදියි, නූපදින්නේ නොවේයයි කීමටද නුසුදුසුය" යි (වදාළේය).

42. මෙසේ වදාළ කල්හි වච්ඡගොත්ත නම් පරිව්‍රාජික තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේය. "භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම්සේ ගමකට හෝ නියම් ගමකට හෝ නුදුරු තන්හි මහ සල් රුකක් වේද, එය අනිත්‍ය බැවින් අතුපතර බිඳෙන්නේය. සිවිය හා පතුරු බිඳෙන්නාහුය. එලය බිඳෙන්නේය. ඒ ගස පසු කලෙක්හි පහව ගිය අතු පතර ඇත්තේ, ගැලවුන සිවිය හා පතුරු ඇත්තේ, සැලුනු එලය ඇත්තේ පිරිසිදුවූ සාරයෙහි පිහිටන්නේය. මෙපරිද්දෙන්ම "භවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ මේ ධර්මය පහව ගිය අතුපතර ඇති, පහවූ සිවිය හා පතුරු ඇති, පහවූ එලය ඇති, පිරිසිදුවූ සාරයෙහි පිහිටියේ වෙයි.

"භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා යහපත, භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා යහපත, භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම්සේ යටිකුරු කොට තබන ලද්දක් හෝ උඩුකුරු කරන්නේද, වසා තබන ලද්දක් හෝ වැසුම් හරින්නේද, මං මුලාවූවෙකුට හෝ මග කියන්නේද, අන්ධකාරයෙහි හෝ ඇස් ඇත්තෝ රූප දකිත්වායි තෙල් පහනක් දරන්නේද, මෙපරිද්දෙන්ම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ප්‍රකාරයෙන් ධර්මය දේශනා කරණ ලදී. මේ මම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ සරණ කොට යමි, ධර්මයද භික්‍ෂු සංයාද (සරණකොට යමි.) භවත් ගෞතම තෙමේ මා අද පටන් දිවිහිම් කොට සරණ ගියාවූ උපාසකයෙකැයි දරණ සේක්වා" යි (කීය.)

දෙවෙනිවූ අග්ගිවච්ඡගොත්ත සූත්‍රයයි.